

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 4 września 2017 r.

Pozycja 172

POSTANOWIENIE z dnia 20 czerwca 2017 r. Sygn. akt Ts 53/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Małgorzata Pyziak-Szafnicka,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej J.S.W. w sprawie zbadania zgodności:

art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 poz. 486, ze zm.) z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 marca 2017 r. (data nadania), J.S.W. (dalej: skarżąca) wystąpiła o zbadanie zgodności art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 486, ze zm., dalej: ustawa o samorządzie województwa) rozumianego w ten sposób, że legitymacja do zaskarżenia programu ochrony środowiska, będącego aktem prawa miejscowego, uzależniona jest od wykazania, że konkretny przepis tego aktu narusza interes prawny skarżącego w sposób bezpośredni, obiektywny i realny, z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą. Skarżąca skierowała skargę do Sejmiku Województwa z wezwaniem do usunięcia naruszenia prawa poprzez zmianę Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa z września 2013 r. (dalej: Program). Po uzyskaniu odpowiedzi informującej o nieuwzględnieniu wezwania, skarżąca złożyła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K. Wnosząc skargę, skarżąca wskazała, że program ten, będąc aktem prawa miejscowego, narusza jej interes prawny godząc w jej dobra osobiste – zdrowie, prawo do życia w czystym powietrzu, prawo ochrony życia prywatnego i mieszkania oraz prawo do swobodnego przemieszczania się. Wojewódzki Sąd Administracyjny postanowieniem z lipca 2016 r. odrzucił skargę, stwierdzając, że skarżąca nie wykazała legitymacji skargowej. Zdaniem sądu I instancji, to nie zapisy Programu, ale zanieczyszczone powietrze naruszają ewentualny interes prawny skarżącej. Program ma bowiem na celu poprawę jakości powietrza i jest adresowany do organów gminy. Gdyby nawet Program okazał się nieskuteczny lub nie czyniłby zadość wymaganiom przepisów prawa krajowego czy przepisom prawa unij-

nego, to jedynie nie przyczyniłby się do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza, a zatem nie godziłby w interes prawny skarżącej. Naczelny Sąd Administracyjny postanowieniem z listopada 2016 r. oddalił skargę kasacyjną, podtrzymując argumentację sądu I instancji.

Zdaniem skarżącej utrwalona w orzecznictwie i doktrynie wykładnia art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa narusza art. 45 ust. 1 Konstytucji, ponieważ uniemożliwia zainicjowanie kontroli programu ochrony powietrza przez sąd. Ponadto zakwestionowany przepis jest sprzeczny z art. 77 ust. 2 Konstytucji dlatego, że w sytuacji ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza w związku z nieskutecznym, niespełniającym wymogów prawnych programem ochrony powietrza, zamyka jednostkom drogę sądową dochodzenia naruszonych praw.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: ustawa o TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skarżce konstytucyjnej dalszego biegu, gdy nie spełnia ona wymagań przewidzianych w ustawie lub gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2 4 ustawy o TK.

Przedmiotem skargi jest art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa w brzmieniu: „każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone przepisem aktu prawa miejscowego, wydanym w sprawie z zakresu administracji publicznej, może – po bezskutecznym wezwaniu organu samorządu województwa, który wydał przepis, do usunięcia naruszenia – zaskarżyć przepis do sądu administracyjnego.”

W opinii skarżącej zakwestionowany przepis rozumiany w ten sposób, że legitymacja do zaskarżenia programu ochrony środowiska, będącego aktem prawa miejscowego, uzależniona jest od wykazania, że konkretny przepis tego aktu narusza interes prawny skarżącego w sposób bezpośredni, obiektywny i realny jest niezgodny z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji w zakresie, w jakim legitymacja do zaskarżenia programu ochrony powietrza, będącego aktem prawa miejscowego, uzależniona jest od wykazania, że konkretny przepis tego aktu narusza interes prawny skarżącego w sposób bezpośredni, obiektywny i realny. Skarżąca twierdzi, że tak rozumiany art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa uniemożliwia zaskarżenie programu ochrony powietrza jednostce, której interes prawny jest naruszony w związku z zamieszkiwaniem na obszarze znacznie zanieczyszczonego powietrza. Zdaniem skarżącej niekonstytucyjna utrwalona wykładnia zakwestionowanego przepisu doprowadziła do odrzucenia skargi w jej sprawie, a tym samym sprawa nie została zbadana co do istoty, czyli nie doszło do jej rozpatrzenia w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji. Natomiast zamknięcie drogi sądowej do dochodzenia naruszonych praw (art. 77 ust. 2 Konstytucji) skarżąca wiąże zasadniczo z brakiem możliwości dochodzenia ochrony zdrowia (art. 68 ust. 1 w zw. z ust. 4 Konstytucji) oraz bezpieczeństwa ekologicznego (art. 74 Konstytucji).

Trybunał stwierdza, że analogiczny do art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, ze zm.; dalej: ustawa o samorządzie gminnym) był przedmiotem kontroli w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym. W wyroku z 16 września 2008 r. w sprawie o sygn. SK 76/06 (OTK ZU nr 7/A/2008, poz. 121) Trybunał orzekł, że art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym jest zgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 7 oraz art. 77 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji.

Ze względu na negatywną przesłankę procesową (*ne bis in idem*), Trybunał – na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK – odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 ustawy o TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia